

NEMZETI UJSÁG.

Alapítá **KULTSÁR ISTVÁN** táblabíró, kiadja özvegye.

Előfizetheti minden es. kir. postahivatalnál s helyben a szerkesztőségnél. Zöldkert utca 488. szám alatt földszint, a hivatalban.

Tisztán írott czimeket kérünk. Levélek a szerkesztőségnek czimzandók. Bérmentetlen leveleket csak rendes levelezőinkől fogadunk el. Névalírás nélküli idegenkezektől hozzák küldött tudósításokat semmi esetre sem közlendünk.

TARTALOM.

Magyarország és Erdély. István főherczegnek a pesti szépitő bizottmányhoz intézett válaszevele. — Még egy szó a részeknek Erdélytől visszakebelzésének ügyében. (Folyt.) — Törvényhatósági tudósítások. Sárosból (czáfolat) — A Tiszaiúgy további fejlődésében. V. — Vidéki hírek. (Dadaról) — Vegyes ujdonságok.

Külföld. Portugalia. Spanyol-, Franciaország. N. Britannia.

Hírdetések. Nemzeti színházi játékrend Gabonaár. Lotteriahuzások.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Fenséges István es. kir. örökös főherczeg, és Magyarország sat. királyi helytartójának, sz. kir. Pest város kir. szépitő bizottságához intézett kegyelmes leirata:

„Azon érzékeny részvét, és őszinte bánat szavai, melyeket e királyi szépitő bizottság boldogult atyámnak legszomorítóbb elhunyna miatt hoztam intézett, mélyen hatottak meg. Mert valóban nem csupán gyermekei, hanem e királyi bizottság is, benne jó atyát vesztek; erősen meg vagyok azért győződve, hogy ama nagy hálatartozás, mellyel e királyi bizottság, a dicsőült emlékezetének, különös előszeretete, és valóban atyailag gondoskodó munkásságaért tartozik, e drága emlékezetet bizonyára, szinte szeretet és hálával fogja megörzeni.

S miután ez alig történhetnék meg más méltóbb módon, mint a boldogult nyomdokait mindenütt követő törekvés által, ugyanazért én is mostani új állásomban, mellyre engem ő felségének legmagasabb kegyelme helyezni méltóztatott, el nem mulasztandom e királyi bizottság ügyeire, mellyek Pest városnak a dicsőült által annyira szíven hordozott további fölvirágzására czélznak, különös részvétem és törekvésemet fordítani; s hiszem, hogy e tekintetben e királyi bizottságnak tanusított tevékenysége, és hivatalbeli buzgóságára bizvást számíthatok. Bécs január 30. 1847. **István m. k.**”

Pest, febr. 6.

Még egy szó a részeknek Erdélytől visszakebelzésük ügyében. (Folyt.)

A roppant különbség tehát, melly az ugy nevezett részek, és a köllevelek s békeszerződések által egyszer is másszor is különféle megszorításokkal az erdélyi fejedelmeknek ideiglenes czim alatt átengedett magyarországi megyék közt létezik, az előrebocsátottakban eléggé ki levén már emelve,*) jelenleg azon köz s nemzetjogi szempontok s viszonyok még bővebb fölvilágosítására s megvitására kénytelenitünk áttérni, mellyek a kapcsolt részek iránt fönforgó casuistikát elvben, mint szinte a főálló pozitív kötések, szerződések, hitlevelek s békepontok gyakorlati magyarázata szerint is, valahára már kellő világosságba helyezték. Az olvasmány élvezetet, megnyugtatót s önmagával és sok oldalról tév körben fogva tartott eszméivel s meggyőződéseivel kibékülést fog nyújtani a gondolkozni tudó, combinatív észszel áldott, hazája viszonyai fölött eszmetisztulás után esengő honpolgárnak, mint nyújtott az munka közben nekünk; azok azonban, amott a másik oldalon, kik elfogult türelmetlen jelleműknél fogva mélyebb politikai egybevetések megizlésére nem hivatják, messze dobják el, kérjük, e czikkelyeket maguktól. Csak maguk lesznek okai, hogy érettek nem iratvák.....

Egybevetési s elv és jog fölötti okadatolásaink pályáján a tények s okiratokon kívül Kölcsey Ferencnek a részek rögtön, és a tény s hatalom utján visszakapcsolatását első ötletre nem kis sé fontosnak látszó támokokkal követelő okiratát, és néhai Horváth Istvánnak, mint szinte igen tisztelt s igen tudós barátunk s dolgozó társunk t. Kállay Ferenc urnak ez ügyben compilált, egy részben lapunk számára készített és kéziratban előt-

tünk fekvő dús bentartalmu dolgozatait vettük segédeszközül annyiban, mennyiben Horváth István, ki az erdélyi 1837-s-diki országgyűlés tanácskozásaiban is munkás részt vett, és a részeknek Erdélyhez jogos tartozását vitatá, állításait Kölcsey ellen — habár nem magasabb nemzetjogi szempontból is — széles diplomatikai buvárkodó tehetséggel védi; föntisztelt barátunk pedig, Kállay Ferenc ur, a túlfeszültségeket egyik mint másik részről alább hangolni iparkodván, éretlen számított törekvéseit oda irányozá, miszerint az egyesülés nagy eszméje fogatosítására vezethető utakat és segédeszközöket gyakorlatilag fölmutatván, a két testvérházat figyelmetessé tegye: hogy a részek visszacsatlása Erdély egyesüléséhez képest egyedül csak egy fontos eseménykép tűnik föl, és hogyha e részek visszakapcsolása tettleges erőszak utján végrehajthatná, az épen ama nagy eszme teljes megérlelését Erdélyben hatalmasan gátolná.

Mi tehát ezen egyesülés nagy eszméjét tartván mindig szem előtt, a fejedelemség függetlenségének, melly foku, suly s kiterjedésü jogczim s gyakorlat által szentesült állapotára nézve saját véleményünket s elvonatunkat nyilvánítani egy előre még tartzkodván, nem akarjuk figyelmeztetni az erdélyieket, mint folytak legyen dolgaik akkor, midőn még — ama a középkor homályos fogalmai szerint oly nagy értékűnek tartott — joggal bírtak fejedelmeként választani; nem akarjuk figyelmeztetni arra: mi okok szültk a nagyfejedelemségnek Magyarországától elválását; nem arra: a két haza bel s kül viszonyainak fejleményeként termék meg a kölcsönös idegenkedés hanyar gyümölcsét; nem végre arra sem: miként s mi okból nehézkedének a testvérháza fáradt vállaira a török hatalom világsúlyu igái, mellyek függetlenségének még csak némi árnyékát is alig hagyják meg?... Nem! mi a viszont-egyesülési hajlamot Erdély fiaiban a politika s nemzetiség magas céljaiból kiindulva ébreszteni kívánjuk. Mi azt sem az inger hamvasztó tüzével emészteni, sem a zordon szívek irigy s szeretetlen számításával jegesíteni nem akarjuk. Mi testvérként eszedünk a testvér honfiak jobbjaért, szövetekezés utján velük híven osztolni egy nagy nemzet dicső jövőjében, híven megosztani velük e hazának kifejlődési vajudásaival járó örömeit mint bánatait!... Miért is: midőn a magyar ellenzéknek Erdély önálló alkotmányos függetlensége és territorialis integritása ellen szórt nyilait itt földézendjük, nem késendünk azonnal rokon szív s észsugallta czáfolatunkat is feleletkép e merészletes követeléseknek utána bocsátani.

Az ellenzék tehát — mint mondánk — egykori organuma Kölcsey Ferenc által legelsőbbben is Erdély függetlenségét tagadá meg. Ezt pedig még nem is azon értelemben, miszerint e hon mind a mellett hogy a mohácsi vész után az anyaországtól külön vált, minden ő kötelekeinek felbenszakasztásával a magyar koronai jog felsőbbségétől föloldoztatott s minden tekintetben külön álló országnak nem vétethetik, hanem megtagadta Erdélynek szabad szerkezetü alkotmányos függetlenségét meredeken, szárazon, egészen, tökéletesen.

Erdélynek az alkotmányos függetlenséggel bíró országok sorából ezen hevenyészett kitorlése csak okszerű következményeül állítja aztán föl: hogy a részek visszakapcsolása ügyében a testvér országot csak kérdezni is fölösleges, hanem azokat tényleg már I. Leopoldnak kellett volna az anyaországgal egyesíteni.

A magyar oppositio Erdély alkotmányos függetlensége ellen fölhozott erőszakoló s kényuri törekvéseinek, az eszmék összevissza hányásán, a törvények s diplomatikai adatok tudatlanságán s elferdítésén nyugvó, ezen adatok köz s nemzetjogi szempontjai apályos föl fogásából magyarázható med-

dő támokai ezek: „I. Leopold az Erdellyel kötött szerződés alapjául a magyar korona jogát tevő. Ugy vette át Erdélyt mint Magyarország királya; mint magyarországi tartományt igazgatta azt magyar királyi czimmel.“ Igaz, hogy a szerződésbe Magyarország be nem folyt, de ezen elmulasztás, mellynek az ország nem oka, magában is már sérelem, mivel az 1552: 1; 1595: 56; 1608: 19; 1613: 15; 1647: 20 törvényczikkék nyilván mutatják, hogy az Erdellyel alkotott szerződések a magyar rendeknek tudtával szoktak költetni.... Korábbi kölcsönös szerződésekben, elkezdve a nagyváradiótól (1538) egész 1613-ig, a magyar korona jogai Erdélyre mind a két haza által nyilván elismertettek s föntartattak. Az 1613-diki szerződésből, — mellyet az ellenfél epochalísnak, tekint — sem lehet kikövetkeztetni, hogy magát Erdély a magyar korona jogaitól egyszerre elszakítá, mert abban illyesmi szándék nincs nyilvánítva. Szó sincs abban az előbbi szerződések megsemmisítéséről. Erdély Magyarország ellen soha függetlenségi háborut nem is viselt; a Bocskai és Bethlen Gábor által vívott hadak nem hogy függetlenségre czéloztak volna, de mindig a magyar korona jogait föntartó egyezkedésekkel végződtek. A II. Mátyás s Bethlen Gábor közt 1615-ben kötött két izbeli szerződés, Budának s Egernek a töröktől visszavételétől függesztik föl Erdély és a részek jövődősorsát, hogy azok a mohácsi vész előtti régibb állapotokban, mint a magyar korona elválhatlan részei, ez országhoz kapcsolassanak. Azon körülmény, melly szerint mind a most érintett, mind az 1613-diki szerződésekben a fejedelem szabad választása meg van állapítva, a magyar koronától függesztettséggel nem rekeszti ki, mivel a szabad választás mindig a korona felsőségének föntartása mellett adatik s csak ideiglen értetik. A Szász Károly által kiadott Erdély visszatérését illető okleveles gyűjteményben több oklevél van, mellyek a magyar koronai jog mellett szólnak, például a Dunod által 1684ben lehozott szerződési javaslat czikke Erdélynek Magyarországtól függését tisztán kijelenti: az erdélyi hódolásban, mint a leopoldi hitlevélben, s a kormányzóknak adott utasításban épen az mondatik, hogy mivel az említett oklevelek részszerint a magyar királytól, részszerint az erdélyi rendektől erednek, a magyar király csak koronája jusán követelte Erdélyt, az erdélyi rendek pedig e követelés igaz voltát megismerték, s I. Leopoldnak s fiának Józsefnek ugy hódoltak mint magyar királyoknak, alapul vévén az 1687ben tartott pozsonyi országgyűlés második czikkelyét.... Az erdélyi rendek tehát a visszatéréskor nem ugy léptek föl, mint az 1613diki szerződés óta koronáktól megkülönböztetett jogu tartomány képviselői, nem független tetszéssel választottak maguknak új felsőséget, sőt inkább a többször említett régi szerződések hozták teljesebe, s visszatérésüket világos jelentésű szavakkal a magyar királyhoz visszajövetelnek mondták. Mind ezekből azt hozza ki az akkori oppositio organuma Kölcsey, ki ezen állításokat rendszerezte: hogy valóságos sérelem követte el Magyarország, mikor I. Leopold külön, a Rendek befolyása nélkül szerződött Erdellyel; mint sérelem az is, hogy Erdély a mohácsi vész előtti szoros kapcsolatára még mind eddig vissza nem állított.

Erdélynek Magyarország irányában hűbéri viszonya, — az előbb uralkodott fogalmak már némi részben megtisztulván — most tulajdonképen nem is olly követelés támokolásául hozatik föl ugyan, miszerint Erdély hatalom-szó által azon függési állapotba télessék vissza az anya-országhoz, mellyben a mohácsi vészt megelőző fél év-czred lefolyta alatt volt, s mellyből e vésznapok után a körülmények parancsoló sulya segítségével kiemelkedett; hanem inkább annak okadatolásául, miszerint a tesvér országtól, mint magyar koronai feudumtól, a — kapcsolt részek — minden beleegyezési föl-

*) Lapunk mult esütörtöki és mult évi 256-259 számaiban adott czikkeinkben.

szólítás nélkül rövid tény útján visszakebelezet-hessenek. Azonban az eszmék ezen módosítása mellett is szükségesnek tartánk Kölcsey Ferencnek ebeli, az oppositio vérvé vált egész a csodálatig alaptalan tanát, legelőször is általános nemzet-jogi szempontból czáfolni, e következőkben:

Erdély, miután azon kötelekei, mellyekkel az anyaországhoz kapcsolva volt, a mohácsi vész óta már nyegyedfél századon által föloldoztattak, a sors s körülmények által önálló szabad szerkezeti helyzetbe tételt. Másfél századig Magyarország ellen csaknem folyton szerencsés háborút viselt az, és ez uton s érvényes internationalis kötések s szerződések által fejedelm-választási jogot viván ki, az anyaországtól ez időszak alatt territorialis szerzeményeket is tett. Ezen befejezett tények ellen, — mellyek az erkölcsi jogéretből fölmerülvén, tulajdonképen mindig s mindenütt a specialis nemzet-jog alakulását képezik, és mellyek közel harmincz békekötés s más diplomatikai érvényességű szerződés által szentesítetvék, — az oppositio a magyar korona abstract jogát szegezi; és midőn azt mondja: hogy Erdély most is hűbéri része Magyarországnak, és hogy az a mohácsi vész alkalmakor megszakadt nagy magyar birodalom óta maig, a jog lelke, szelleme s fictioja szerint egy pillanatig sem volt olly értelemben szabad s független, miszerint territorialis szerzeményeket tehetett volna, ezzel befoglaltan azt is kell neki mondania, hogy — csak például — Erdély Boeszkay, Bethlen s Rákóczy György által kivívott fényes diadalainak időszaka alatt is a legyőzött anyaországgal a had s béke fölött nem szerződhetett... Fonák s avatlan állítás; olly állítás, mellyet a népek élete czáfol meg, s melly mellett azon elvet kellne szentesíteni, hogy a nemzetek közt egy évezred előtt fölállított viszonyok száz hadviselés és békekötés útján sem változtak: Ez a nemzetek kapcsolatai közti mozdulatlanságnak és stagnationak impracticus elve lenne... Egy status- s nemzetjogi curiosum, melly, mellőzést s feledést igényel; czáfolatot nem!...

Erdély elszakadásának s választott fejedelméi alatt Magyarországtól mi értelemben függésének kérdése, Zápolya János, Isabella és Zsigmond-János korszaka által kormányoztatik. Az anyaország Erdélynek, mint magyarországi vajdaságnak, lételet s integritását a mohácsi vész után megvédeni képes egyáltalán fogva nem vala... Uj viszonyok emelkedtek a régiék fölibe. Az élet s valóság szerint Erdély így sorsára hagyatván, Zápolya halála után a végpusztulás, és szigoruan a török által birt részek sorsára jutástól menekvés egyellen lehetősége Isabellának s fiának az uralkodásban visszahelyezésük volt. Ugyan azért — mint még alul bővebben látni fogjuk — a két thordai végzés szerint Zsigmond-János 1556ban Szászsebesen a török pártolásnak sulya alatt fejedelmnek (királynak) megválasztatván — hagyjuk itt megvitatlanul az 1571diki spaieri szerződés fölött fönforgó divergentiákat; hagyjuk megvitatlanul azt is: mi joggal esküdtek meg a rendek Zsigmond-János helybenhagyása mellett (mindig a török befolyás sőt a törököktől elnyeletés félelmének sulya alatt) az 1567diki erdélyi országgyűlésen arra, hogy Zsigmond-János magtalanul kimúltának eseteére egymástól el ne szakadjanak, hanem nyomban új fejedelmet válasszanak; ezt — mondjuk — mellőzve, állítsuk csak föl elvül azon két igazságot: 1) hogy Erdély illy körülmények közt a magyar koronairányában szerződéseis hadviselési által nem tekintetheték úgy, mint pártutó s fölkelő hűbéri nép. 2) Hogy ha az örökös és az emberek közti békét s a nemzetek együtt-élhetését egyedül biztosítható változhatlan elvet „mellyhez képest még a pártutókkal kötött szerződések is szentek” el kell fogadnunk, akkor az Erdéllyel megkötött szerződések szentsége s érinthetlensége is minden kétségen kívül áll. — Így már Báthory István és Kristóf megválasztásuk s legitimitásuk ügyét szinte mellőzve, fordítsuk figyelmünket az 1595diki prágai szerződésre, mellynek tartalma szerint Erdélynek ön honfiából választott harmadik fejedelme Báthory Zsigmond, Rudolfnak hűséget esküdtött ugyan, és megállapított az is: miszerint az ezentul Erdély által választandó fejedelmek is Rudolf utódainak mint törvényes magyar királyoknak hűséget tartoznak esküdni; de nyíltan említetik: „Citra tamen jus feudii... Még inkább világossá tétetik ezen clausulatio az

által, miszerint e szerződés 3dik pontja szerint Báthory Zsigmond szabad fejedelmnek nyilvánítatik, a 8-ik pontban pedig a hűbéri állapot csak azon birtokokra nézve értendőnek nyilvánítatik, mellyek fegyver útján szerzetetének.

És ezeket előrebocsátva, itt elértünk ismét azon tételeinkhez, mellyeket ez ügyben mult évi számainkban elv s szabályként fölállítottunk, hogy t. i. 1) Rudolfra Báthory Zsigmond lemondása után az erdélyi fejedelemség, illy módon semmi esetre nem szállhatott Magyarországra valamelly kir. absolut cím alatti patrimonium s hűbér alakjában, hanem már épen csak ugyanazon szabad jogczim alatt, mellyet a magyar király az 1595ki prágai szerződés tartalmánál fogva Erdélynek s fejedelmének megadott. Rudolf tehát Magyarországra nézve — épen csak ugyanazon hűbéri jogtól szabad erdélyi fejedelmé vált, mint a millyenné (mind az erdélyi, mind pedig a magyar rendek által is elfogadott) prágai szerződés által Báthory Zsigmondot tette. Erdélynek e szerzett jogát Báthory Zsigmond lemondása nem sérthetné... Erdély erre — mint tudjuk — azonkívül is Báthorynak az 1595ki thordai országgyűlésből kelt visszafogadásával, és Boeszkay, Báthory Gábor s Bethlen Gábor megválasztásával felelt. De elértünk itt most ama 2dik tételünkhöz is: miszerint Erdély illy viszonyok között Magyarországtól „szerződési és had-jogczim” alatt territorialis szerzeményeket tehetett is, de tett is; és hogy Erdély e szerzeményeit, a magyar koronának ép úgy kell tisztelni most, a midőn a magyar király ismét örökös erdélyi fejedelm is, mint kellene azt tisztelni, ha Erdély most is ön választott fejedelmével birna. És valaminthogy ez utósó esetben Erdélytől akár egyességet, akár pedig a részek bekebelezését máskint mint ismét had vagy szerződés útján elérni lehetetlen volna, úgy most is gyalázatosan kiskorú nemzetjogi s diplomatikai eszme, állítani: hogy a részek visszakapcsolása végett Erdély beleegyezését kérni sem kell, hanem azokat tetteleg s az erőszakos végrehajtás útján kell az anyaországnak oda adni.

És ez az általános diplomatikai szempont, melly az előttünk fekvő ügy kibonyolításánál vezérfonallul szolgál; azonban térjünk át jövő cikkünkben az állításunkat gyámolító tények s diplomatikai adatok részletességeire is. (Folytatása következik).

TÖRVÉNYHATÓSÁGI TUDÓSÍTÁSOK.

Sárosból. Január 15-kén. A Nemzeti Újság 412-dik számának Abaujbol irtt cikkében olvasám: miként mult év és hó 10-dikén (error calami) mert 17dik napján, Eperjesen tartatott marcalis gyűlésben, inséggel küzdő adófizetőink enyhítése tárgyaltván, H. rectius H. T. és S. J. grófok, minden kivetés, és pénzfizetés ellen óvásukat tették, nyilatkozataikat még a jegyzőkönyvbe is iktattatván; ezen állítása a kassai levelező urnak igaz (bizonyosága a Budapesti Híradó 517 számú cikke Sárosból) megfontolván azonban a spectabilis író a nevezett egyének beszédének többi részeit is, elsorolt gúnyos észrevételeit tollában hagyhatta volna, mert azon két nagyobb számú jobbágyokkal bíró földes ur, megfelelő tökéletesen köteleességüknek, szükölködő alattvalóik minden idegen közbenjárás nélküli ellátását és tartását magokra vállalván, sokkal nagyobb pénzsegedelmet és terhet viselnek, mint lenne az, mellyet a megye határozata az esztendei országgyűlési költségeket számítva, reájuk róvhatott volna; a tudós levelező ur azon kérdésére tehát: eze aztán a nagylelkűség? úgy hiszem, meg van felelve tetteleg.

Egy igazságszerető.

A Tiszaügy további fejlődésében. V.

Hogy a közönség várakozását tudósításon legérdekesebb ágára nézve, melly a nyert eredményeket számítja föl, eddigelé nem elégíthettem ki, oka leginkább az, hogy minden igyekezetem daczára sem vagyok mindazon részletes adatok birtokában, mellyekből az eredmények minden viszonyaibani pontos összeállítását megtehetném. És ezen nem fog senki csodálkozni, ha figyelmezve az általam elsoroltakra,

eszébe jut, hogy illy nagy terjedelmű társulati munkát ugyszólva rögtönzött megindítása után nem kis időnek kell lefolyni, míg az általánosságban utasított, de részletekben önmagokra hagyott társulatok a kellő harmonicus rendszerbe behelyezik az administratio minden ágait; mire a kellő részletes munkálatok csak mostan készülendnek el, midőn az ügyvitel gyakorlati nehézségeiről az életből jutott alkalom némi tapasztalatokat meríteni.

Ezért ne csodálja senki, ha a vidéki osztályok sűrű s nagy halmazra gyűlt hivatalos jelentéseik nem adnak elegendő adatokat kezeimbe, hogy pontos és szigorú számbavétel után összehasonlító kimutatást boeassak a közönség elébe; miből mind a központi igazgatás, mind a vidéki érdekeltek az ügyvitel gyakorlati kezelésére nézve nem keveset okulhatnak. Elsorolom azonban az eredményeket úgy, a mint azt adatom engedik, leend idő azoknak ohajtásom szerinti kipótlására.

Mielőtt azonban ezt megkezdeném, tartozom részint tudósításon kiegészítésül, részint s főleg a buzgalom, erély és kitérés méltánylatául megemlíteni, miszerint a központi választmány feltiszai vidékre tért osztálya es. k. kam. s helytartósági tan. Szent-Iványi Vincze ömlga vezetése alatt négy külön társulatot rendezett, u. m. az Ondova és Tapoly vidéken, Bodroghközön, Hegyalján, és felső Szabolcsban; hol mint ama társulatok jegyzőkönyvei bizonyítják, egyfelől hatalmas birtokosok némelly eszmék elleni ellenszenvével, másfelől azon nehézségekkel bőven találkozott, midőn fölprózott birtokok tulajdonosait egy közös célra egyesíteni kell. Kitérő buzgalmának sikerült azonban ez is, s a rendezés megindításában legerélyesb ondovai társulat mellett felső Szabolcs és Bodroghköz is megkezdé az idén a tetteleg munkálatát.

Lássuk már most az eredményeket:

A központi választmány rendelkezése alatt volt mint említém, kölcsön pénztára — — — 400,000 ft.
Ö fölgétől ajánlott pénz 1846ra — — — 150,000 ft.

Ezen pénzből a rendezett társulatok által nyert kölcsönzés ekkép osztott ki:

Ondova-Tapoly vidékének	40,000 ft.
Felső Szabolcsnak	30,000 ft.
Bodroghköznek	50,000 ft.
Hegyaljának	4,000 ft.
Tiszadobi társulatnak	200,000 ft.
Tiszafüredi birtokosságnak	2,500 ft.
Szentes városnak	7,271 ft. 12 kr.
Hmvásárhelyi urodalomnak	20,000 ft.
Szeged városnak	40,000 ft.

összesen 393,771 ft. 12 kr.

maradvány 6,228 ft. 48 kr.

összev 400,000 ft.

A megyéket tekintve a kölcsön-összev így vétetett föl:

Szabolcs	230,000 ft.
Zemplény	94,000 ft.
Heves	2,500 ft.
Csongrád	67,271 ft.

összev 393,771 ft. 12 kr.

Ezen kölcsön gyanánt lefoglalt összevegen fölül kiadott a központi választmány a társulatok számára még:

az eddig beszerzett szerszámokra 23,406 ft. 22½ kr.
uj alku, szerszámokra, tesz — 26,750 ft.

összesen 50,156 ft. 22½ kr.

Ezen összevet mint a társulati osztályok számára tetteleleges költséget, hozzáadva a kölcsön gyanánt lefoglalt főnebbi összeveghoz, tesz az egész kölcsöntőke 443,927 ft. 34½ krt.

Ebből világos, hogy a központi választmány a rendelkezése alatti kölcsöntőkéket nemcsak forgásba tette, de azt 43,927 ft. 34½ krral meg is toldotta a központi pénztárból. —

Senki sem tudta azonban biztosan kiszámítani előre, hogy az ekkint kiosztott tőkét a vidéki osztályok mennyire lesznek képesek valósággal is befektetni; de a központi választmány nem akart az ügy első megindításánál a társulatok tulzó buzgólkodásának s vérmesz számításának korlátokat szabni. Ugy intézkedett ehhez képest, hogy minden társulati osztály számára a kívánt töké keszen tartassék, azonban nehogy nagy összegek kamattal hasztalanul terheltesse, csak a szükséghez mért összevegeket utalványozta időnkint, annyit t. i. mennyit befektetni birnak. Innen van, hogy a vidéki osztályok a számukra készen tartott tőkét nem mindnyájan vettek

föl egészen, s a mit fölvettek is, csak részben dogozták föl. E szerint következőleg áll a mérleg:

	fölvett:	elköltött:
Ondova-Tapoly vidék	40,000 ft.	7,113 ft. 22 kr.
Felső Szabolcs	20,000 ft.	1,474 ft. 54 1/2 kr.
Bodrogköz és Hegyalja	14,000 ft.	2,872 ft. 59 1/3 kr.
Tiszadobi osztály	75,000 ft.	37,427 ft. 38 kr.
Tiszafüredi birtokosság	2,500 ft.	2,500 ft. — kr.
Szentes város	7,271 ft. 12 kr.	7,271 ft. 12 kr.
H.M. Vásárhelyi urod.	20,000 ft.	— — —
Szeged város	40,000 ft.	13,271 ft. 26 2/10, s
	218,771 ft. 12 kr.	71,931 ft. 31 1/10 kr.

Megjegyzendő ehez, hogy a h.m. vásárhelyi urodalom számadását eddig még be nem küldötte, annál fogva kiadásait nem tudom. Ellenben Tiszafüred, Szentes város és a makói urodalom felesen költött magából, mi a főnebbi számításba véve nincs, mert saját pénztáráikból fedezték.

E szerint marad a főnebbi társulati osztályoknál a jövő tavaszi munkák folytatására mintegy 321,839 forint 40 1/20 kr.

Ezen aránylag csekély befektetésen azonban csodálkozni nem fogunk, ha meggondoljuk, hogy a munkálatás jobbadán october-hó folytában indított el; s ily vállalat első nehézségei nem engedtek nagyobb sikert aratni, minek egyik fő oka az volt, hogy a föld népe sem e munkához még szokva egyáltalában nem volt s még valódi szükségét sem szenvedett; mi miatt némely társulatok minden igyekezetük dacára munkásokat csak igen csekély számban kaphattak. Azonban csak kedvező tavasz kell, munkásokban aligha hiány leend, mert az inség már is fenyegető alakban mutatkozik, s a társulati osztályok eredményétől fog függni csak a kitűzött munkákat kellő eredményre vezetni.

Tekintve a befektetett tőkét a munka eredményei következőleg állnak:

Ondova-Tapoly vidék készített töltést 840 folyó ölet, e mellett a megye által ásott csatornának egész hosszában egy vezérárkot ásott, a csatorna folytatását is megkezdette.

Felső Szabolcs készített töltést 28 folyó ölet. Bodrogköz készített töltést 263 folyó ölet s e mellett árkot töltetett be.

Tiszadobi társulat készített töltést 1895 folyó ölet s betöltött hat nagy fokot.

Szentes város készített töltést 1900 folyó ölet, jobbadán elkészítette.

Szeged város készített töltést 2936 folyó ölet s több fokot betöltött.

Tiszafüred kiásott csatornát 415 folyó öletben, hol az ifjú Tisza már foly is.

Készült ezek szerint 7862 folyó öl töltés és 415 f. öles átvágás. — Ennyi az első évi munka eredménye, mi, hogy nem nagyobb szerű, a központi választmány készségén nem mult, de a dolog első kezdetkori természetes nehézségein. —

Pesten, januárban 1847.

Kovács Lajos, központi igazgató.

VIDÉKI HIREK.

T. Dada. (Szabolcsmegyében) Január 26. A költő szavai: „megnehezült az idők viharos járása fölöttünk“ a szó szoros értelmében valósultak, s mennél inkább haladunk ez új évben előre, annál inkább érezzük keblünkben a keserűséget a már most is borzasztó színben elénkbe tűnő éhség okozta halotti arcok szomorú látásán; — valóban ha Isten a könyörülő s egyedül mindenható, nem szanakozik nyomoru teremtményein, ugy — mielőtt ez évi aratás eljönne, sokan lehetnek köztünk az éhhalál martalékai. — Helységünk sok földes urnak van birtokában, de ezen birtokok legnagyobb részét zsidók bérlik, kik ha nem épen nádályai is népünknek, de csakugyan nem is földes urai, és így nem is atyjai; — három évi szűk termés után — mert itt már 1844ben is az azótai két évihez hasonlóan igen szűk termés volt — a jelen évi burgonyabetegség is előállván, annyira torkában van népünk az inségnek, hogy még urbéri földdel bíró gazdáink nagyobb része is kénytelen levén még meglevő kevés marhát eladni, alig foghat tavasszal szántani, vetni pedig épen nem, — annyival inkább, mivel helységünkben két — körülünk levő legközelebbi három helységben pedig 3 szeszgyár levén — azok minden árpát és burgonyát fölemésztenek. — Rettenő helyzetünk szomorú állásáról sokat lehetne mondani, de az arról megemlékezés sokkal fájdalmasabb, mintsem annak leírásával a t. olvasó közönségét untalni akaránk; — mielőtt azonban szomorú tudósításun-

kat bevégezünk, van szerencsénk örvendetesb újsággal kedveskedni: ugyan is mult évi december 24kén helységünk egyik közbirtokosa t. Déry Krisztina asszonyság, t. Zatureczky Antal táblabíró ur kegyes neje, helységünk szegényei közt hatvan kenyerezet és 120 font must osztott ki általunk, hogy a karácsoni ünnepeket annál inkább lelkük üdve keresésére fordíthassák, ezen kívül bár házában naponta sok szűkölködő kielégítették, jósága nyilvánításának ily közönséges jelét máskorra is éreztetni kegyesen megígérte; — e folyó év és hó 22én pedig t. Szikszay György táblabíró ur — ugyan csak helységünk egyik közbirtokosa, kezeinknél 100 v.ftot tett le, azon szegények közt elosztandót, kik ép testiek levén, mások segélye nélkül nem élhetnek de koldulni szégyenlenek; a valóságos koldusokat pedig minden héten egyszer kész eledelekkel kegyeskedendik ellátni, mint szinte az általános segélyzést ezutánra is megígérte. — Hiszszük, hogy az igen tisztelt adakozók szerénységét nem fogjuk jelen nyilatkozatunkkal sérteni, s ha sértenek — meg fognak nekünk bocsánania kegyes szívű s nagylelkű földes urak, ha azt mondjuk, hogy sokkal mélyebben hatolt szívünk redőibe jöttünk érzése, s a fölségelték örömkönyecinek látása, mintsem e nemes tetteket nyilvánosságra ne hozzuk, — a fölségelték azon kívül hogy imájukba foglalandják a rájuk nézve igen nagy becsű adakozók neveit, alig tehetnek egyebet, mint azt, hogy forró köszönetüket a hon színe előtt nyilvánítják. — Mi is, kikre a segély szétosztása bízott, őszinte kebellet ohajtjuk, hogy az édes öntudaton kívül, mely minden nemes tett után közvetlenül érezteti a jutalmat — Isten áldása kísérje a mélyen tisztelt nagylelkű adakozók minden lépteit. — Nem lehet elmellőznünk ez alkalommal nyilvánítását a szomszéd T. Dob városában történt ilyenemű nemes teltnek is, hol az ottani haszonbérő Hartstein Noe az előjárók kezébe a szegények közli kiosztás végett folyó évi január 9-én kétszáz vftot tett le. Adjon Isten e kedves hon szűkölködőinek sok ily nemeskeblű izraelitát, a most nevezettnek pedig hajlott idejében kedvesei hirtelen vesztésén még vérző sebre hathatós gyógyszer, őszinten kívánják Dada helység előjárói.

U. I. nálunk a rozs köbfe 20 vft., egy tojás 5—6 kr.

Vegyes újdonságok.

(A mult 432dik számunk vegyes újdonságaiban említett gyász miseáldozat) boldogult nádorunkért nem egyedül „a királyi tábla“ hanem a hétszemélyes tábla részéről is, s így a „királyi curia“ tartatott; mit is így kiigazítani kéreünk.

(Azon számtalanok közül) kik a német színház leégésénél a segélynyújtásban tettelegesen részt venni sietének, legelől is dicséretesen megemlékednek hiszszük Gaunersdorfer hítes ügyvéd urat, ki saját lakából hozott kézi feeskendőjével a redoutté-épület két legveszélyesebb pontját, a ruhatár és étertembe vezető ajtókat t. i. oly elszántan s oly nemeslelkű kitéréssel oltalmazá, hogy oda a tüzelem be nem hathatott. — A színházi ruhatár megmentése Zitterbarth urnak köszönhető. — Más nemű színházi tárgyak s eszközök megoltalmazásánál s biztos helyre szállításánál pedig legnagyobb erélyt s tevékenységet nemes Öllicsányi Péter szabólegények dékánja fejtett ki, szóval s tettel egyiránt buzdítván a körüllevőket, hogy a tüzelem torkából mennél több értéket ragadtathassék ki. — A zenészek műszerei azonban, kik játék után behagyják egyetlen élelem-kereső eszközeiket, mind az iszonyu elem martalékai levének.

(A Kisfaludy-társaság) legközelebb tartott ülésében a társaság egyhangú kívánatára Erdélyi János titoknoki hivatalát továbbra is elfogadá. Császár Ferencz a pénztárnokságról leköszönvén, helyébe Szigligeti szinte egyhangulag elválasztott. Új tagokul szótöbbséggel Pulszky Ferencz, Szenczy és Tompa választattak el.

(Tegnap reggel) tömérdek nép kíséretében vezetett ki Buda várából egy katona a vesztőhelyre, azon tettének érdemlett büntetésül, miszerint megátalkodott szándékának kivitele alkalmával egy pajtassa helyett kettőt talált halálosan gyilkos fegyvere.

(Észtergomból írják.) miszerint ott egy sz. kir. városi egyenruhás polgár t. D. F. helybeli káplán ellen nagyon illetlenül viselte magát. A dolog így történt: M. I. szabómesterhez temetésre volt megrendelve az említett káplán. Történt azonban, hogy épen azon nap, s épen azon délután három

halottat kelle örök nyugalomra kísérnie, miért is a nevezett szabómesterhez csak 5 óra után térhetett vissza. Alig érkezett azonban a házhoz, a szabómester makacs gorombasággal megragadja őt; s mi csak piszok és mocok nyelve végére jöhetett, azt ki-méletlenül mind reá szórá. Mint halljuk, a nemes városi tanács küldöttséget rendelt a dolog megvizsgálására, s hiszszük, az ártatlanul megtámadott elégtételt fog nyerni, bár a szabó meggondolatlan büszkeségében senkitől sem akar félni, pedig alig tudná mindennapi kenyerét megkeresni, ha a hercegprimás cselédségének ruházatát nem készítené.

(Londonban legújabb fölszámítás) szerint 400,000 ház találtott egy millio kéménynyel. Csoda-e aztán, hogy London mindig füstölög?

(Spanyolország Orense nevű tartományában) a mostanában uralgó igen kemény hideg, hóviharak, de leginkább a farkasoknak föl s alá kóborgó roppant csoportjai miatt, — a lakosok nem mernek házaikból kimenni.

(A morva és szileziai bányákban) az elmúlt évben telemes nyereség mutatkozott. Köszen ugyanis: 2,730,859 mázsa ásatott, — barna szénkö 451,192 mázsa, vas 282,218 mázsa, timsó 2534 mázsa, grafit 5100 mázsa. S az ásványok értéke majd 2,400,000 pengő forintra megy.

(Londonban a mult évben 30,000) ember-nél több ült adóság miatt börtönben, s az eljárásnál okozott költségek többre mentek 80,000 font sterlingnél.

(Lucca hercegségben legújabb) minden hazard-játékok a legkeményebben megtiltattak.

(Mainzban a napokban egyszerre 19) nagy bukás történt. S Londonban, Bécsben, Pesten szinte igen számosan jutnak naponként csőd alá.

(Napoleonnak utolsó lakát Sz. Ilona) szigetén a francia kormány nem rég magához váltotta, s a jelenkori félistennek azon szobájából, hol meghalt, löstállót készített; abból pedig, a hol naponta szokott volt dolgoztatni — szénapadlást!

(A tunisi bey Párisbani mulatása) alkalmával 90,000 franknyi drágaságot és aranyemüt vásárolt össze.

(Londonban jelenleg 34 nagyszerű) dolgozóház vagyon, melyet 40,000 vagyontalan földönfutó népesít.

(Döbler legújabb) egy beszélő gépet talált föl) mely a szavakat kétféleképp is viszszaadja.

(Berlinben és Boroszlóban a helybeli) lakosok, leginkább pedig a kereskedők és üzerek, hitelintézet alapításán működnek. Emitt már létesült is, — Berlinben pedig mindennap várják annak megnyitását.

(Az angol szépirodalom mezején ismét) a legszebb virágok tűntek föl. Nevezetesen „The Caper-Spikker“ (A kalóz-hajós) Marryat kapitánytól 3 kötetű regény. Továbbá: „Miles Wallingford“ Coopertól, érdekes és tartalomdús regény, mit már íróknak Europa-szerte ismeretes neveik is eléggé ajánlanak.

KÜLFÖLD.

Portugalia. Jan. 20ról kelt lisaboni tudósítások szerint das Antas jan. 7én tartá Oportobai bemenetét, melynek őrserege jelenleg 11,000 főből áll. Saldanha lassu előhaladása a zendülőknek időt engedett a várost a lehető legjobban megerősíteni.

Spanyolország. A „J. des Debats“-nak Madridból jan. 21ről ekép írnak: „Ma Castro y Orozco 111 szóval 90 ellenében a congressus elnökévé választott. — A ministerium leköszönt. A királynő Sotomayor herceget azonnal egy új cabinet alakítására meghívá. A herceg a belügyi tárczával Brabo Murillo-t kinalta meg s Mont megkéré, hogy pénzügyi tárczáját tartaná meg. Amaz elfogadta, ez utóbbi nem. Ezen megtagadás által az egész combinatio megzavartott; még a királynő is magához hivatá Mont s mindenkép iparkodott őt az ellenkezőre birni. A tervezett új cabinet tagjaiul nevezetnek: Artera, Pavia tábornok s Sotello. Sotomayor herceg, mint Casa-Yruyo marquis ismeretes, ő londoni követ s szinte mint Brabo Murillo a mérsékelt párt embere.“

A senatusnak jan. 18án tartott ülésében Serrano tábornok s Isturiz cabinettanácsi elnök között élénk vita támadt, mi végre személyességre ment át, de minden további következés nélkül. — Navarraban még folyvást nyugtalankodnak; Montemolin gróf részére pártok s guerillák alakulnak.

Estellában a rend megzavartatott. Elio carlista-tábornok a határszéleket átlépte.

Franciaország. Páris, jan. 26. A párkamra tegnapi ülésében a földművelés s kereskedelmi miniszter által a gabona- s liszt szabad bevitelét illető s a követek kamrája által már elfogadott törvényjavaslat terjesztett elő, s rögtön jelentéstétel végett egy különös bizottsághoz utasított. — A belügyminiszter a börtönfegyelmre vonatkozó törvényjavaslatot terjesztte elő.

A követek kamrája tegnap az 1848ki budget elővizsgálatát bevégezte, s a választóirodai bizottság a Vitet által szerkesztett törvényjavaslatot elfogadta. A fölolvasás nyilvános ülésben ma fog megtörténni, s holnapután a tanácskozás kezdődik.

N.Britannia. London, jan. 23. Ma a külügyek hivatalában cabinet tanács tartatott, hol valamennyi miniszter jelen volt. — „Britannia“ vasárnap lap a cabinetben ujonan kitörött egyenetlenségről tesz említést, mi főképp a trónbeszéd szerkezete fölötti heves vitatkozásokban mutatkozott. A régi harag Palmerston lord, és Grey gróf között növekvő keserűséggel tünt föl, nevezetesen a külügyek statutitoknokának Montpensier házasságára vonatkozó eljárása, mint Anglia érdekeit veszélyeztető, a gyarmatnizster által fölötté roszaltatik. Cla rend on gróf (előbbi madridi követ) kinek a spanyol dolgokbani tapasztalása különös fontosságu, szinte Grey lord részén van. „Ezen különbség s meghasonlás — mond az érintett lord — oly komoly szint nyert, hogy Palmerston lordnak a kormányról lelépése, sem valószínűtlennek, sem nagyon távoli eseménynek nem tekintetik.

A felsőház tegnapelőtti ülésében Brougham lord a kormánytól tudakolá, ha tud-e valamit azon hírről, miről őt egy cityi nagykereskedőház tudósítá, hogy az egyesült statusok tetemes öszvepéngz lefizetése mellett Californiát Mexicotól megváltották. Lansdowne marquis — mint válaszóla — igen is hallott illyféle ajánlatról már jóval ezelőtt, de azt nem tudja, ha ezen ajánlat elfogadlatott-e?

Az alsóházban tegnapelőtt még a hajózási-törvény s a gabonavám fölfüggesztése fölötti viták folytak. A kormány nézetei ellenében semmi ellenzés sem nyilvánult; csak hogy a szabad kereskedelem emberei ama törvények tökéletes eltörlését ohajták, míg a protectionisták kinyilatkoztaták, hogy ők ez esetben a rendszabálynak ellenszegendik magukat. — Bright azon kérdést tevő: hogy vajlon a hajózási törvény fölfüggesztése kiterjed-e ama hajókra is, mellyek nem egyedül gabonát szál-

lítanak; mert a kármentesítő társulatok gabonával terhelt hajókat még biztosítani sem akartak. Erre a kincskamra kancellárja s Russell lord megjegyzék: miszerint a fölfüggesztés egyedül csak idegen hajók által hozott gabonára vonatkozik, terhük többi része a közönséges törvények alá esik, mint 1817ben is vala. Nem igen sokáig tartó további vitatkozás után, mindkét bill először fölolvastatott s a tegnapi ülésben, miután minden lépesőzetten keresztül ment, elfogadlatott. — Ugyan ezen ülésben a kincskamra kancellárja az élelmi adó s beviteli vámváltoztatása végett több határozatot terjesztte elő. — Mind a két parlamenti házban a tegnapi ülésben a spanyol házasságokra vonatkozó okiratok terjesztettek elő.

A „Galignani's Messenger“ a parlament elébe terjesztett okiratok egyikét közli, s pedig azt, mellyet Palmerston lord folyó évi jan. 8-ról Guizotnak mult évi nov. 22ről kelt sürgönyére válaszkép adott. Ez ugy, mint a többi ez ügyben váltott okiratok, nem a francia ministeriumhoz, hanem egyenesen a párisi angol követhoz intéztetett, ki megbizva vala azt a ministeriummal közleni. Ezen okirat a nevezett angol-francia lapban három tömött hasábot foglal el, azonban lényeges tartalma ez: Palmerston lord azzal kezd, hogy Guizotnak mult évi nov. 22kei sürgönye az angol cabinet egy védokát sem czáfolá meg, sőt ürügyül szolgál új ellenmondásokra. A nemes lord most elősorolja az okokat, miért hivatkozott az angol cabinet, az eni szerződésre, s még is az, az 1846dik évi február 27kei francia memorandumot el nem ismerheti.

Az „Allg. Zeit.“ londoni levelezője jan. 23ról ezen érdekes cikket közli: Egy fölötté mulatságos habár nem tanuságos összehasonlítást lehetne fölláítani a francia s angol törvényhozóság közt, kölcsönös bánásmódokra nézve. Franciaországban a kamrákban alig kezdődtek meg a választóirodai vitatkozások, s már is a közönség egész részvéte bizonyos diplomatikai tanácskozások s alkudozások elbeszélésére van összepontosítva. Angliában, hol ezen diplomatikai ide- s tovai játékok, bizonyosan oly erősen éreznek mint Franciaországban, egyetlen egy estének rövid időszaka elégséges vala e tárgyat — legalább előlegesen — bevégezni, s így a parlament a legnagyobb buzgalommal három négy gyakorlati rendszabályt hozott létre, mellyek az ország jólétére nézve a legnagyobb fontosságuk. Ha Párisban egy pair vagy követ egy mély elmességű s tartalomdús beszédet tartana a bank vagy az ország belállapota fölött, ott beszédét oly kevés figyelemmel kísérenék, mint megfordítva Angliában egy parlamenti tagét, ki mire

sem akarna másra gondolni, mint idegen cabinetek fondorkodásaira a szárazföldi ügyeket illetőleg — Az időközbeli gabonavámunk s hajózási törvényeink ideiglenes megszüntetésére (f. évi septemberig) hozott rendszabályok az alsóházban minden ellenmondás nélkül elfogadlatok, a felsőházban pedig először olvastattak. Egyszersmind az alsóházban egy különös választmány neveztetett ki, hogy az egész hajózási törvényeket vizsgálat alá vegye, s alig létezik többé kétség, hogy ugyanazok nem sokára, mint öszszeférhetlenek Anglia jelen kereskedelmi politikájával, tökéletesen el fognak töröltetni. A czukorbehozás rendszabálya serfőzés- s pálinkagyártásra ideiglenes nem leend, hanem állandó, s a rhumvám mérsékelteni fog, s így a nyugotindiai gyarmatosok s a közönség nem kevésbbé tetemes jótékonyágokban részesülend ezen változtatás által. — Azonban talán a legfontosabb, mit a kormány eddig előterjesztett: a szegénységi törvény-bizottságnak általa tervezett átalakítása. A tapasztalás megmutatá, hogy egy hivatalnok testület, ugy választva, mint a szegénységi törvény biztosai a szegénységi törvény reformja óta 1834-ben — tudni illik egyedül ezen igazgatási ágra, hely nélkül a parlamentben s minden közvetlen összeköttetés nélkül az egykori kormányal — sokkal gyengébb, hogy sem a felelőség s népkégy terhe alatt, melly a szegénységi törvény igazgatásától függ, magát föntarthassa. Még ehez azon körülmény is járult, miszerint a bizottság tagjai nem valának holtaiglan megválasztva, hanem minden öt évben megújittattak, s így folytonos megtámadásoknak voltak kitéve a parlamentben, hol képviselve nem valának. Ezen hivatal újja fog alakítani, s pedig ugy, hogy az valóságga egy új ministeriumot fog képezni, mindegy levén, ha elnöke nyerend-e vagy nem, helyet a parlamentben. Minden esetre politikai fontosságu személy lesz, a parlamentben ülend, minden kormánnyal változni fog s egyedül osztálya vezérletéről számol. A bizottság többi tagjai, hasonlóan a többi ministerialis hivatalnokokkal, például a kereskedési hivatal vagy az ind ellenőri hivatal ülnökeivel, nem különösen s egyenkint, hanem csak öszszesen lesznek felelősök a parlamentnek. A mostani biztosoknál — George Lewis és Sir E. Head — személyes jelességük daczára, hiányzik a parlamentararis tapasztalás, s így várhatni, hogy a szegénységi törvények igazgatását más kezekbe teendik.

Lipthay Sándor vezetése mellett szerkeszti Illucz Oláh János.

Mutató-tábla

a magyar középponti vasutoni személy-járások és bevételekről. Ut-hossza Pestről Vácra.

	Személyek.		Uti podgyász, sürgős jóságok.				Különfele bevételek.	Összes bevétel.		
	szám	öszlet	font	öszlet		fr.		kr.	fr.	kr.
		fr.		kr.	fr.					
Előadás julius 16tól december 31ig 1846	142,360	48,126	—	825,568	2518	29	628	3	51,272	32
Január 1tól 31ig 1847	10,470	3704	22	172,730	480	15	34	47	4219	24
Öszveg	152,830	51,830	22	998,298	2998	44	662	50	55,491	56

A magyar középponti vasut igazgatóságától

Fölhívása gyáralapító részvénytársasági tizes részvények 8-dik részletének befizetésére és a befizetett egyéb osztályu ideiglenes részvények föleserlésére.

A t. cz. részvényesek tisztelettel fölszólítanak, hogy illeto tizes-részvények nyolczadik 12 1/2 pctes részletét folyó 1847dik évi martius 1tól bezárólag 15keig az alapszabályok 11. § értelmében kifizetni, és a tizedrészteljegyek s egész részvények tulajdonosi a már befizetett ideiglenes részvényjegyeit eredeti részvényekkel minélelőbb föleserelni sziveskedjenek a társaság pénztáránál (széleteza, gróf Pejacsevich-ház 251 szám 2ök emelet); a befizetések azonkivül a vidéki ügynökségeknél is történhetnek. Pest, febr. 1. 1847.

A gyáralapító társaság igazgatósága. (1—3)

A kisdedovó intézeteket M. O. terjesztő egyesület f. 1847. évi február 14-kén 10 órakor t. Pestmegye háza kisebb teremében rendes közgyűlést tartand; mellyre a

t. cz. alapítók, részvényesek és minden ügybarát teljes tisztelettel meghívatik. Stuller Ferencz egyesül. titkár.

Biztosítási hirdetmény.

Az alulirt fő-üggyviselőség ezennel tisztelettel jelenti, hogy a Szegeden ujonan föllálitott ügynökség kezelését

Rath testvérekre

ruházá át, kik a cs. kir. Rionione Adriatica di Sicurtá (adnai biztosító-egyesület Triestben) ügyeit a számukra kimutatott kerületben vezetni fogják.

Kelt Pesten február 1jén 1847.

a cs. kir. szab. Rionione Adriatica di Sicurtá magyar- és erdélyországi főüggyviselősége Weisz B. és társ.

A fölebb álló hirdetmény értelmé szerint alulírottak a triesti cs. kir. szab. Rionione Adriatica di Sicurtá

Szegeden föllálitott ügynökségének kezelését matól kezdve átvettük, és ajánljuk magunkat ugy becses ügybarátainknak, mint szinte a tisztelt közönségnek az épületekbeni tűzkárok, áru s termény-gyűjtellekek, bútorok és marhák sat. elleni biztosítások eszközzésére, továbbá:

Vizen és szárazon szállítandó javak biztosítására a legutányosb díjakért, mint szinte minden a biztosítási ügyre vonatkozó megbizásokat készségesen s pontosan elintézenjük.

Kelt Szegeden február 1jén 1847.

Az ügynökség Rath testv.

Váltótörvényeszeki idézés.

Sonnenschein Ábrahám, kinek lakhelye nem tudatik, az ellene Biringer Samuel által 66 pft. és járulékaí iránt indított váltóüggynek tárgyalására folyó évi mártius 3kán d. e. 9 órára az alulirt váltótörvényeszek elébe azon meggyőzés mellett idéztetik, hogy részére — meg nem jelenése esetére — Bangha János gondnokul rendeltetett legyen. Pozsonyi kir. e. b. vltszék 1847 évi január 25én.

Gabonaár (váltó garasokban).

Tisztabuza. Készeres. Rozs. Árpa. Zab. Kukoricza. Pest február 5én (pesti mérő).
 — 300 — 240-250 210-215 108-113 240-250
 Pozsony február 1jén (pozs. mérő).
 200-223 — 120-129 76-82 — 160

Nemzeti színházi játékrénd.

Febr. 4kén: Leánykerés szabaly szerint. Német vígjáték 4 fölvonásban.
 Febr. 5kén: Hunyady László. Eredeti opera 5 fölvonásban. Irtá Egressy Béni, zenéjét Erkel.
 Febr. 6kán: Irene. Eredeti szomorujáték 5 fölvonásban. Irtá Kjsfaludy Károly. Kjsfaludy-társaság javára. Először.

Lotteriahuzás.

Budán február 6kán: 37. 3. 35. 10. 71.
 Kassán január 30kán: 58. 77. 40. 73. 84.
 Bécsben „ 30kán: 77. 12. 32. 45. 13.
 Gréczen „ 30kán: 62. 16. 32. 12. 73.